

MAPOVÁNÍ BARIÉR JAKO SOUČÁST DLOUHODOBÉ INTEGRACE OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

MAPPING BARRIERS AS A PART OF LONG TERM INTEGRATION OF HANDICAPPED PEOPLE

Ing. Pavel Struha^{1,2}

PhDr. Marek Šimůnek¹

¹Statutární město Hradec Králové
Československé armády 408
502 00 Hradec Králové, Česká republika
pavel.struha@mmhk.cz
marek.simunek@mmhk.cz

²Vysoká škola regionálního rozvoje
Katedra regionálního rozvoje
Žalanského 68/54
163 00 Praha 17, Česká republika
pavel.struha@vsrr.cz

Klíčová slova:

GIS, geografický informační systém, bariéry, město, databáze

Key words:

GIS, geographic information systems, barriere, city, database

Abstrakt:

Součástí strategického plánování jakéhokoli města, či regionu, předpokládá kromě jiného snahu o takový urbanistický rozvoj, který by vedl k posílení sociální péče o imobilní, sluchově i zrakově postižené občany. Jednou z klíčových oblastí, zmíněných v Strategickém plánu rozvoje města Hradce Králové do r. 2030, je i podpora a rozvoj sociálních služeb, konkrétně realizace opatření, zaměřená na osoby se zdravotním postižením. Jedním z těchto opatření je vytvoření a kontinuální rozvoj interaktivního mapového portálu, zaměřeného na prezentaci města z pohledu jeho (bez)bariérovosti, navržení metodiky naplňování relevantními daty a systému zapojení zdravotně postižených občanů do jeho realizace. Smyslem je prezentovat moderními prostředky konkrétní trasy a objekty z hlediska stupně bariérovosti podle jasných kritérií ze dvou pohledů – nevidomých a tělesně postižených občanů, kteří se aktivně podílejí na mapování. Projekt je v současné době ve fázi realizace, která spočívá v mapování vybraných tras a objektů, vytvoření databáze dle kritérií bariérovosti pro jednotlivé kategorie postižení a prezentace výsledků v mapě – webovém publikačním portálu. Výsledky této činnosti jsou využívány jednak k navrhování optimálních tras prostředků MHD, pro zpracování plánů investic na rekonstrukce ulic a chodníků, pro soukromé investory a majitele objektů a hlavně pro bezpečnější pohyb zdravotně postižených občanů po městě. Projekt vznikl s finanční podporou MPSV ČR a významnou roli při jeho realizaci hrály Geografické informační systémy (GIS).

Abstract:

Part of the strategic planning of any city or region suggests among others an effort for the urbanistic development that would lead to the reinforcement of social care of immobile, hearing or visually impaired citizens. One of the key parts mentioned in Strategic development plan of Hradec Králové till 2030 is also the support and development of social services, more precisely the implementation of measures focusing on people with disabilities. One of such measures is

to create and continuously develop interactive map portal focusing on presentation of the city from the perspective of its barriers (or lack of those), to design a methodology of feeding the system with relevant data, as well as to create a system of handicapped citizens' inclusion in portal's implementation. The aim of this is to present in modern way particular paths and objects according to the level of their barriers divided by certain criteria from perspectives of visually impaired and physically handicapped citizens, who actively participate in data collection. The project is currently in its implementation phase that consists of collection of data about selected paths and objects, creation of database according the barriers' criteria for particular types of handicap and presentation of results in the form of a map – web publishing portal. The results of this activity will be used for designing the optimal routes of public transport vehicles, for creation of plans for investments in and reconstruction of sidewalks, for private investors and property owners and mainly for safer movement of disabled/handicapped people in the city. The project was created with financial support of Czech Ministry of Labour and Social Affairs and the GIS played the important role in its implementation.

Úvod

Hradec Králové se dlouhodobě prezentuje jako město přátelské osobám se zdravotním postižením, což v praxi dokládá řadou konkrétních aktivit z oblasti dostupného bydlení ve speciálně upravených bezbariérových bytech, podporou chráněného a tréninkového bydlení, služeb sociální rehabilitace, denních stacionářů, rehabilitačních dílen s pracovní terapií, osobní asistence, půjčoven rehabilitačních a kompenzačních pomůcek, poradenství, psychorehabilitačních pobytů, aktivizačních služeb, průvodcovských a předčitatelských služeb i podporou aktivit směřujících k odstraňování bariér. Systémový přístup města má základ v koncepční činnosti svěřené odboru sociálních věcí a zdravotnictví zdejšího magistrátu města. Vedle aktivit spadajících do samostatné působnosti obce, které jsou základem tohoto příspěvku, je nutné zmínit i zcela zásadní roli sociální práce vykonávané v rámci přenesené působnosti obce s rozšířenou působností, jež tvoří základ profesionální pomoci osobám se zdravotním postižením.

2

Mezi zásadní koncepční dokumenty města zabývajícími se tematikou osob se zdravotním postižením je třeba na prvním místě jmenovat 5. plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb města Hradec Králové na období 2016 – 2018, který byl schválen zastupitelstvem města v prosinci 2015 usnesením č. 830/2016 a který je volně k dispozici na webových stránkách [1]. Dokument vychází z potřeb komunity, byl zpracován ve spolupráci s poskytovateli místních sociálních a navazujících služeb [2] a jeho obsah tvoří mimo jiné též samostatná část věnovaná osobám se zdravotním postižením, která zahrnuje konkrétní průběžně realizované a v šestiměsíčních cyklech hodnocené cíle a opatření, jež naplňují principy potřebnosti a dostupnosti služeb pro občany města. Součástí této strategie je i cíl 3.4: *Na území města je umožněn bezbariérový pohyb a přístup k informacím lidem se zdravotním postižením*. Opatřením, které daný cíl naplňuje, je pak snaha podporovat aktivity vedoucí k odstraňování bariér a předcházení vzniku nových bariér ve všech oblastech běžného života.

Vedle výše uvedeného komunitního plánu má přesah do oblasti pomoci osobám se zdravotním postižením i Koncepce specifických forem bydlení schválená zastupitelstvem města v lednu 2016 usnesením č. 891/2016 [3] řešící např. problematiku bezbariérového bydlení, dále pak koncepce prevence kriminality v Hradci Králové na období 2016 – 2019 [4] zabývající se mimo jiné problematikou ohrožení osob se zdravotním postižením různými formami protiprávní činnosti, přičemž jako důležité vnímáme i hodnocení pocitu „pocitu bezpečí“ obyvatel města v různých městských lokalitách. Jako zastřešující strategický dokument vnímáme Koncepci

prorodinné politiky města na období 2016 – 2020, schválenou na březnovém zasedání zastupitelstva města usnesením č. 1017/2016 [5], která řeší problematiku podpory královéhradeckých rodin z pohledu bydlení, vzdělávání, zaměstnávání, zdravotní a sociální péče a volného času. Také zde nalezneme konkrétní přesahy do oblastí zkvalitňování bezbariérové infrastruktury v rámci města včetně dnes již stoprocentně nízkopodlažní městské hromadné dopravy. Veškeré uvedené koncepce jsou součástí platného Strategického plánu rozvoje města Hradce Králové do roku 2030, opatření 6.6 – Sociální oblast a zdraví obyvatel [6], pravidla systémové podpory registrovaných sociálních služeb i navazujících aktivit jsou ukotvena v dokumentu, schváleném na prosincovém zasedání zastupitelstva města usnesením č. 831/2015 [7].

V průběhu roku 2015 se podařilo díky evropským dotačním programům a ve spolupráci s Královéhradeckým krajem dokončit dlouhodobě připravovaný významný investiční projekt - vybudování zázemí Centra pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, o.p.s., Centrum dnes nabízí vzdělávací programy a nejrůznější sportovní aktivity. Zdraví i zdravotně postižení občané zde naleznou veškeré potřebné informace v oblasti sociální, případně finanční, ale i v oblasti bariér či pracovního uplatnění (<http://www.czphk.cz/>).

Aktivity města související s rozvojem sociální a související oblasti byly opakovaně zúročeny řadou ocenění, z nichž je možné vyzdvihnout zejména následující:

- Obec přátelská rodině (2009, 2012 – v obou případech 1. místo; cena Ministerstva práce a sociálních věcí ČR za koncepční přístup k rozvoji prorodinné politiky)
- Cena sociálních služeb (2011 – 1. místo; Cena Krajského úřadu Královéhradeckého kraje za projekt systémového komunitního plánování sociálních služeb)
- Město s vynikající sociální situací (2011 – 2. až 3. místo; cena MasterCard česká centra rozvoje a VŠE Praha)
- Zlatý erb Královéhradeckého kraje za nejlepší elektronickou službu (2014 - 1. místo za projekt Bezbariérový Hradec)
- Mosty (2015 – Cena Národní rady osob se zdravotním postižením ČR za významný podíl na rekonstrukci a dostavbě budovy Centra pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje)

1. Mapování architektonických a orientačních bariér v Královéhradeckém kraji – první využití GIS

V roce 2006 byl realizován projekt, financovaný z prostředků Společného regionálního operačního programu (SROP) který byl zaměřen na komplexní analýzu bezbariérového prostředí u 35 participujících obcí II. a III. stupně na území Královéhradeckého kraje a následné mapování architektonických a orientačních bariér. Realizátorem projektu bylo Centrum pro zdravotně postižené Královéhradeckého kraje (CZP KHK - www.czphk.cz, dnes Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, o.p.s.) za podpory Královéhradeckého kraje [8]. Posláním projektu bylo iniciovat tvorbu místních partnerství za účelem podpory sociální integrace osob se zdravotním postižením. Prostředkem měly být prvotní impulzy k systematickému řešení problematiky odstraňování architektonických a orientačních bariér, což v konkrétních případech umožnilo zdravotně postiženým spoluobčanům faktický přístup k okolní společnosti.

Projekt tvořily dvě vzájemně se prolínající linie:

- Tvorba metodiky a následné zmapování architektonických a orientačních bariér u veřejných staveb ve všech obcích Královéhradeckého kraje s pověřeným Obecním úřadem
- Provázání problematiky odstraňování těchto bariér s procesy komunitního plánování na lokální a regionální úrovni s cílem podpory místního partnerství.

Cílovým klientem projektu jsou občané se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, kteří jsou ohroženi sociální exkluzí v důsledku nedostatečného řešení přístupnosti veřejných budov a dalších staveb občanského vybavení. Dále obce II. a III. stupně v Královéhradeckém kraji, příp. další veřejné instituce, které získaly informaci o existujících bariérách spolu s doporučeními, jak neodpovídající stav řešit.

Při realizaci tohoto projektu byly poprvé komplexněji využity nástroje geografického informačního systému (GIS).

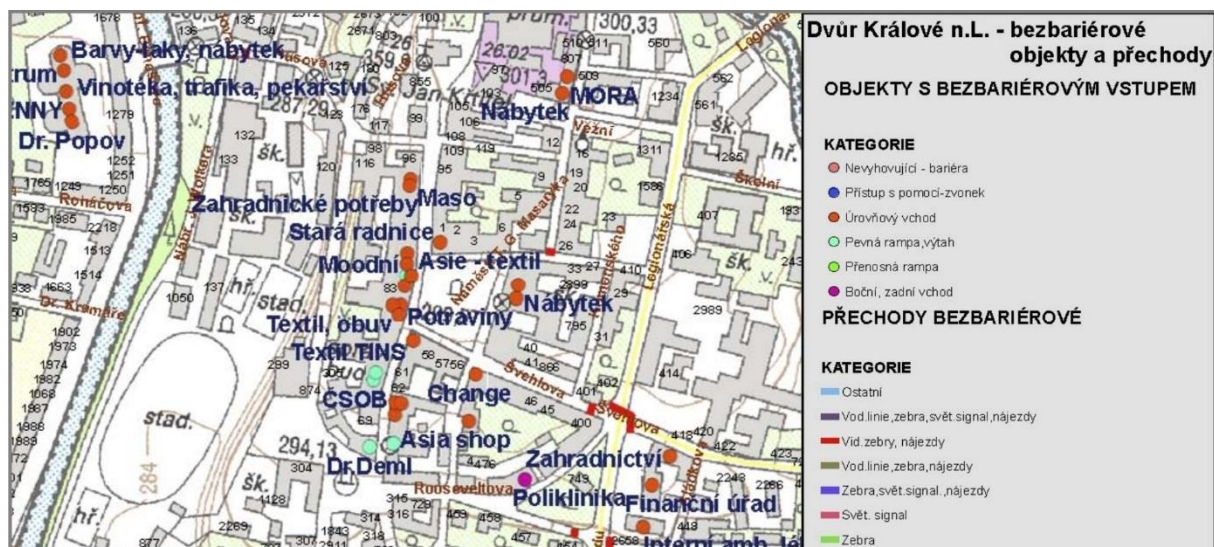
Realizační tým tvořili:

- koordinátor projektu - CZP KHK
- architekt a dopravní inženýr, který navrhl metodiku mapování a kritéria bezbariérovosti pro jednotlivé druhy mapovaných objektů
- osoby s jednotlivými stupni zdravotního postižení, které přímo v terénu mapovaly bariéry
- GIS specialista, který jednotlivé objekty lokalizoval v mapě, z mapovaných charakteristik objektů vytvářel databázi a na jejím základě klasifikoval v mapě stupeň bariérovosti. Následně vytvářel pro jednotlivé obce mapy bariér.

Pro tvorbu a správu mapovaných dat pro jednotlivé obce byl využit SW ArcGIS Desktop 9.0., ve kterém byla vytvořena vektorová data (ve formátu ESRI SHP) jednotlivých objektů, které následně byly propojené s databází a na základě stanovených kritérií oklasifikovány (obarveny v mapách). Mapy pro jednotlivé obce byly vytvořeny v SW ArcExplorer - jednoduchém prohlížeči geografických dat.

Protože v té době většina obcí nedisponovala webovým mapovým serverem, byly mapy vygenerovány do formátu PDF, aby mohly být publikovány na jejich webových stránkách. Nemožnost vypínatelných vrstev činila výsledné mapy hůře čitelnými – jedna ze zkušeností tedy je, že je nutné jednoznačně použít některý z dostupných webových publikačních systémů, které tehdy ještě nebyly samozřejmostí...

Obrázek 1: Výřez mapy bariér města Dvůr Králové a jednotlivé kategorie bariérovosti (legenda mapy)

V mapách pro jednotlivé obce jsou lokalizovány:

- Objekty s různým stupněm bariér – řešil se vstup
- Přechody bezbariérové

Referenční mapová a polohopisná témata

- Rastrová mapa 1 : 10 000 (Český úřad zeměměřický a katastrální)
- Základní báze geografických dat (ZABAGED) – vektorová data (Český úřad zeměměřický a katastrální)

5

Projekt nezískal finanční prostředky na aktualizaci a byl ukončen. Realizátoři projektu nicméně získali cenné zkušenosti, zejména:

- v plánování kapacit a možností při terénní práci – mapování bariér
- při navrhování kritérií bariérovosti a následném vytváření databáze k objektům
- koncipování mapového podkladu tak, aby byl přehledný, čitelný a srozumitelný široké veřejnosti
- nutnost pravidelné aktualizace – trvale udržitelný projekt

2. Mapování bariér v Hradci Králové

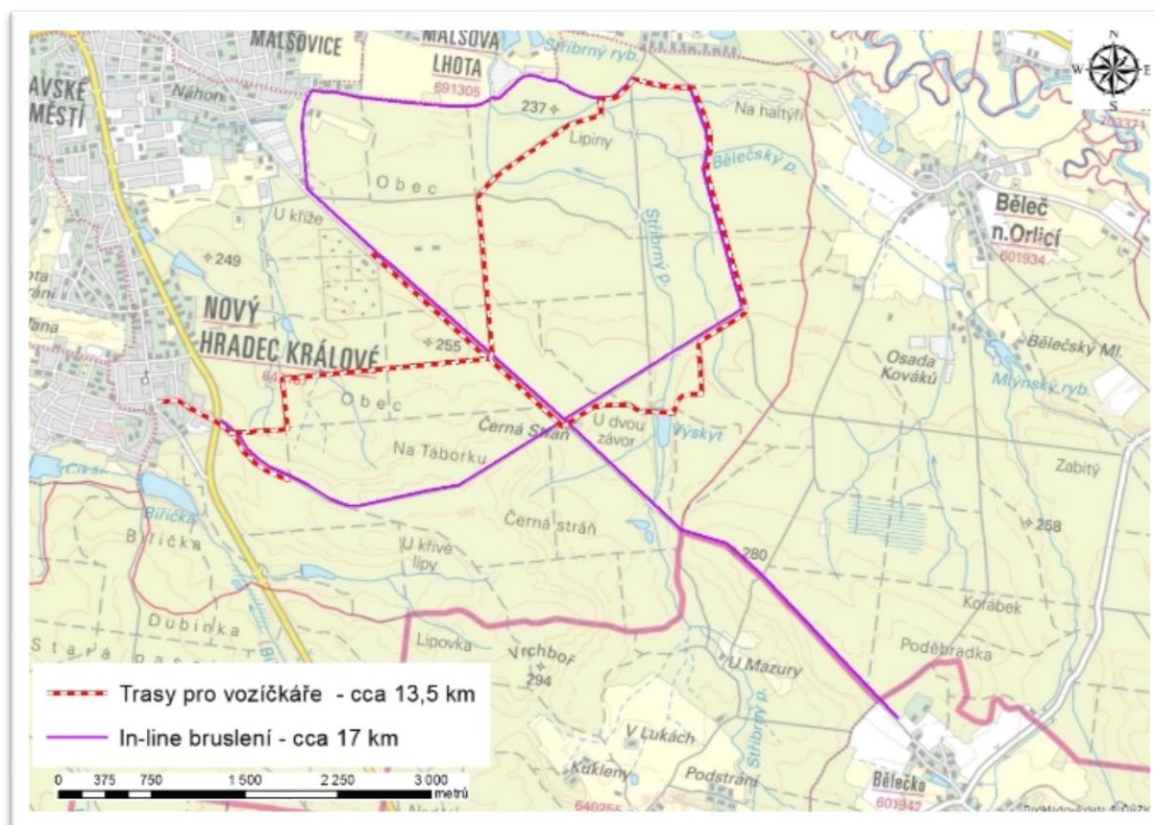
Systémové mapování bariér na zcela jiné úrovni bylo na území města realizováno od roku 2013 a pokračuje dodnes. Projekt byl ve své počáteční fázi podpořen z *dotace MPSV ČR, kterou město obdrželo v návaznosti na vítězství v soutěži [Obec přátelská rodině](#)* a je v souladu se Strategickým plánem rozvoje města Hradec Králové do roku 2030 [9].

Projekt je součástí komplexního přístupu k odstraňování bariér na území města:

- Městská hromadná doprava (na území města je MHD plně bezbariérová – obnova vozového parku probíhala v pěti etapách v letech 2011 – 2013 a byla spolufinancována z ROP NUTS II Severovýchod)
- Dopravní služby pro osoby se zdravotním postižením (město podporuje na svém území služby DOSIO, o.p.s. při zajišťování mobility zdravotně postižených občanů)

- Realizace tras svobodného pohybu
- Vytvoření dostupných turistických tras v rekreačním prostředí Městských lesů ve spolupráci s klubem českých turistů - částečně šotolinové, dostupné pro vozíky, trasy v kombinaci s trasami asfaltovými vytvářejí více než 30 km síť.
- Mapování bariér prostřednictvím osob se zdravotním postižením

Obrázek 2: Bezbariérové trasy v Městských lesích HK, vhodné pro vozíčkáře

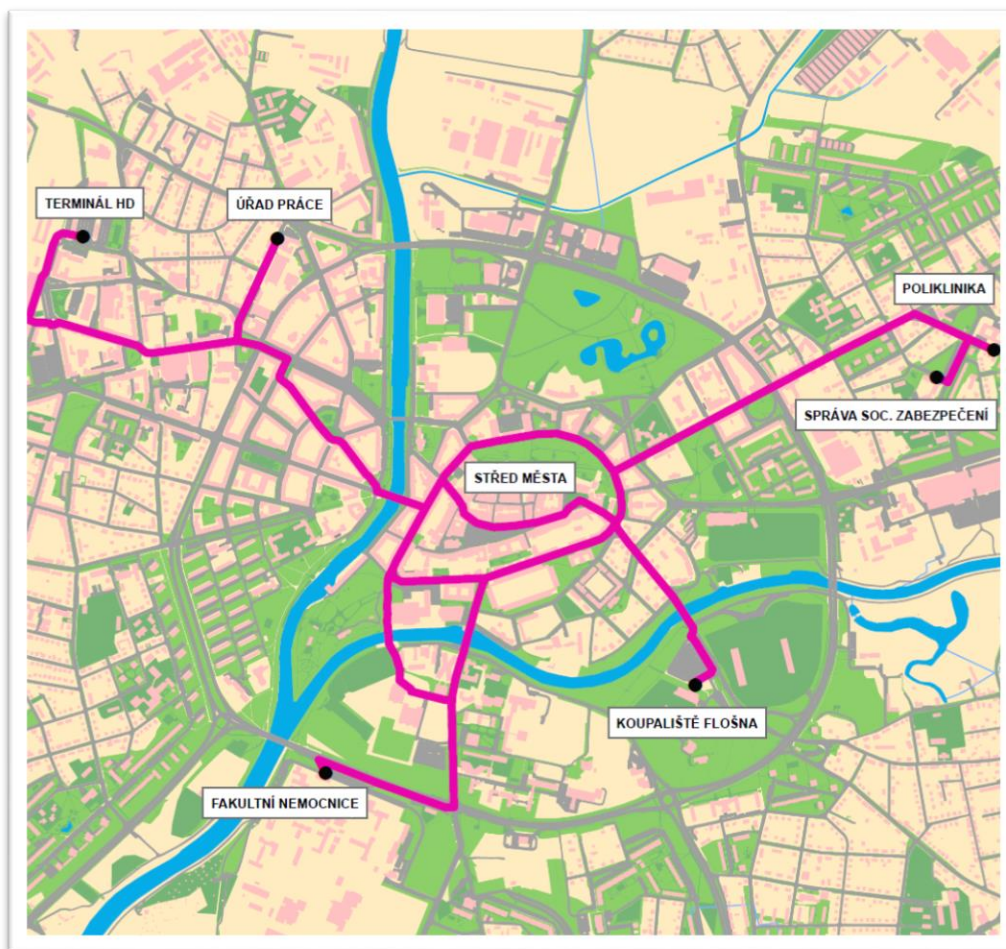
Zdroj: vlastní.

2.1. Postup mapování

V rámci projektu jsou průběžně mapovány trasy, na kterých leží důležité objekty občanské vybavenosti – úřady, školy, zdravotnická zařízení, finanční instituce a další, dále zastávky MHD a přechody přes komunikace a jejich technické vybavení (semafony, vodící prvky...).

Mapování probíhá ve **dvou etapách** v návaznosti na financování projektu:

- etapa: hlavní trasy - financování z grantu MPSV – do 2014
(mapování hlavních tras, objektů, zastávek MHD, vytvoření publikací, multimediálních DVD, webového mapového projektu)
- etapa: - financování z rozpočtu města - dosud
(mapování objektů a přístupů do zdravotnických zařízení, mapování vedlejších tras, průběžná aktualizace webové mapy)

Obrázek 3: Základní směry bezbariérového mapování v Hradci Králové*Zdroj: vlastní***Realizační strukturu tvoří:**

- Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením KHK. o.p.s. – výběr a zaškolení mapérů – osob se zdravotním postižením – spolukoordinátor projektu
- Management odboru sociálních věcí a zdravotnictví Magistrátu města HK – vedení a koordinace projektu
- Zdravotně postižený – vozíčkář s asistentem z organizace Cesty bez bariér - mapér
- Zdravotně postižený – nevidomý s asistentem – TyfloCentrum Hradec Králové, o.p.s. - mapér
- GIS specialista Magistrátu města HK – tvorba a správa dat
- Specializovaná IT firma T-Mapy, s.r.o. - GIS integrátor Magistrátu města – technologické zajištění projektu

Při terénním mapování vyplňují jednotliví mapéři tabulky hodnocení jednotlivých kritérií zkoumaných objektů. Vyplněné tabulky jsou následně zdrojem pro tvorbu databáze k objektům. Ty jsou v mapě označeny jednoduchými a přehlednými piktogramy podle cílových skupin – druhu postižení (vozíčkáři, nevidomí, neslyšící) a barvami podle celkového hodnocení objektu/trasy – jako na semaforu.

Obrázek 4: Atributy objektů, mapovaných vozíčkáři – příklad

INSTITUTE	* VSTUP	ŠÍŘKA VSTUPU		VNITŘNÍ PROSTOR		BANKOMAT	POZNÁMKA	
		do 80 cm	80 a více	bez barié r	bezbar WC			
Okresní soud	A		A	A	A		Vstup v doprovodu soudní stráže	1
Střední průmyslová škola strojnická	N							3
Státní vědecká knihovna	A		A	A	A			1
MŠ, Speciální ZŠ, Praktická škola HK	A		A	A	A			1
Fakultní nemocnice	A		A	A	A		Zcela bezbariérové prostředí	1

Zdroj vlastní

Obrázek 5: Atributy objektů, mapovaných nevidomými – příklad

Ulice č.p.	Institute obchod	Majáček	Jiné
tř. ČSA 383/5	Česká pošta	ano	Dva schody a prosklené dveře nejsou vizuálně kontrastní

Zdroj vlastní

Obrázek 6: Atributy tras, mapovaných nevidomými – příklad

Místo	Přiro- zená vodící linie z linie	Umělá vodící dráček	Délka trasy (m)	Jiné	Hodno- cení
od přechodu u Erka, ul. Mostecká před vchod Jazykové školy – Gulliver ILS 954/7	ano	ne	80	Od přechodu „u Erka“ (směrem (od mostu po pravé ruce) podél rohu doprava a poté podél bloku ze zděných domů (v průchozím prostoru – reklamní tab. Před Realitní kanceláří – M&M, tř. ČSA 394), po 65 přejdeme rovně jednosměrnou Chmelovu ul. 6 m (místo pro přecházení). Za ní po pravé ruce 3 m podél zdi před vchod jazykové školy.	2
od jazykové školy před Českou poštou 383/5	ano	ne	40	Od jazykové školy po pravé ruce podél zdi 40 m před vchod pošty.	1

Zdroj vlastní

Obrázek 7: Atributy přechodů, mapovaných nevidomými – příklad

Místo	Viditelnost	Hmatné prvky	Světelná signalizace	Akustická signalizace	Jiné
obousměrný vjezd na parkoviště u hotelu Stadion před zimním stadionem	dobrá	částečně	ne	ne	Situované pouze varovné pásy, nejsou vizuálně kontrastní. Absence signálních pásů. Absence vodičského pásu přechodu.

Zdroj: vlastní

Obrázek 8: Číselné a barevné hodnocení přístupnosti objektů.

OBJEKT	HODNOCENÍ zrakově post.	HODNOCENÍ tělesně post.
Terminál MHD	1	1
Hlavní nádraží	1	1
Česká pošta 2	1	1
Hotel Černigov	3	2
ČEZ – zák. centrum	2	1
Jídelna ČEZ	3	1
Lékárna na nádraží	2	2

Zdroj: vlastní

Pro výsledné hodnocení objektů byla zvolena následující kritéria [10]:

9

ZELENÁ

- Přístupný je celý objekt nebo jeho větší část alespoň s jedním bezbariérovým vstupem. Návštěva je možná bez předchozí domluvy.
- Rampy (mobilní i pevné) před vstupem i uvnitř objektu mají *sklon při délce do 3 metrů maximálně 12,5 %, při délce do 9 metrů maximálně 8 %*. Šířka pevných ramp je *minimálně 110 cm*.
- Dveře a průchody jsou *široké minimálně 80 cm*, platí i pro vstupní (hlavní) křídlo dvoukřídlých dveří. *Výška prahů je maximálně 2 cm*.
- Pro překonání výškových rozdílů je k dispozici samoobslužný výtah a jeho rozměry jsou minimálně: *šířka dveří 80 cm, vnitřní rozměr kabiny – šířka 100 cm x hloubka 125 cm*. Objekty s plošinou nevyhodnocujeme jako objekty přístupné.
- Pokud se jedná o objekt s *toaletami* pro veřejnost, k dispozici je přístupná toaleta – WC I. nebo v případě, že jsou všechny ostatní požadavky na přístupnost naplněny, alespoň částečně přístupná toaleta – WC II. .
- *Povrchy a sklon komunikací v objektu a jeho bezprostředním okolí výrazněji nekomplikují pohyb na vozíku.*

ŽLUTA

- Přístupná je jen část objektu nebo objekt nenaplnuje některé z požadavků uvedených u objektu přístupného. Popis nesplněných požadavků je uveden v textu.

- Rampy a lyžiny (mobilní i pevné) před vstupem i uvnitř objektu mají *sklon při délce do 3 metrů maximálně 16,5 %, při délce do 9 metrů maximálně 12,5 %*. Šířka pevných ramp je minimálně 110 cm.
- Dveře a průchody jsou *široké minimálně 70 cm*. Výška prahů je 2 - 7 cm.
- Výtah má rozměry minimálně: *šířka dveří 70 cm, vnitřní rozměr kabiny – šířka 100 cm x hloubka 110 cm*.
- Rozměry *plošiny* jsou minimálně: *šířka dveří 70 cm, přepravní plocha – šířka 70 cm x hloubka 90 cm*. Informace o nosnosti jsou uvedeny v doplňujícím textu.
- Přístupnost WC není rozhodujícím faktorem. Vzhledem ke stávající přístupnosti prostředí v ČR by požadavek na existenci alespoň WC II. u objektů částečně přístupných znamenal přerážení velké části objektů k objektům nepřístupným.
- *Před vstupem do objektu je maximálně jeden schod bez řešení k jeho překonání.*

ČERVENA

- Přístup nebo pohyb po objektu je zvlášť komplikovaný (kombinace různých důvodů).

2.2. Realizace projektu v prostředí GIS

Data a databáze byly vytvořeny a jsou spravovány v SW ArcGIS Desktop 10.x na podkladě aktuální ortofotomapy, mapy čísel popisných (budovy s popisnými čísly a ulice jsou udržovány pomocí centrálního registru [RÚIAN](#)). Komunikace jsou navíc prezentovány v reálné podobě včetně vodorovného dopravního značení – podkladem těchto dat je Pasport komunikací města Hradec Králové.

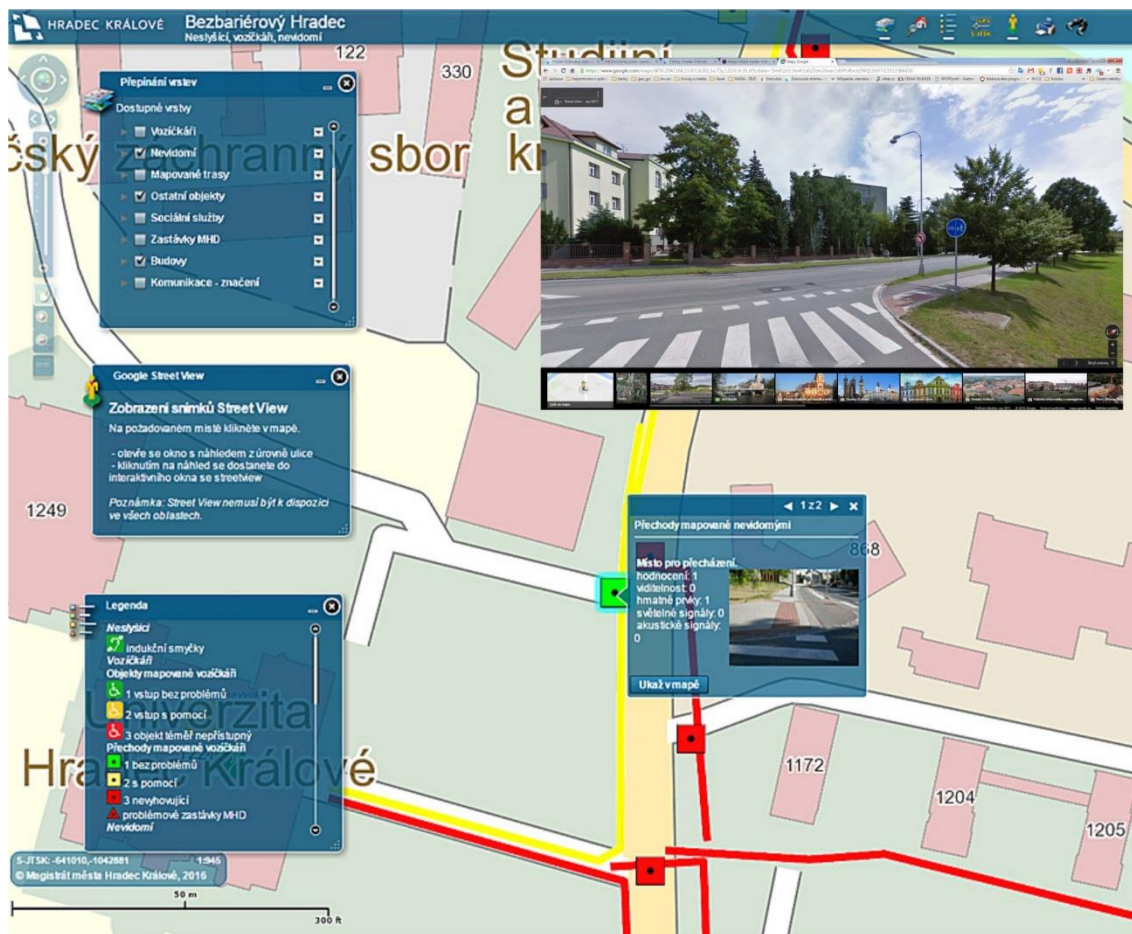
Projekt je následně vypublikován do prostředí webového publikačního prostředí *ArcGIS Viewer for Flex* [11], aby byl dostupný každému uživateli, kterému pak k prohlížení mapy postačí pouze webový prohlížeč. Výhodou tohoto řešení je již zmíněné webové řešení, intuitivní zobrazování atributů k objektům popř. další dokumentace a fotogalerie, možnost přepínání vrstev podle cílové skupiny (mohu si zobrazit pouze objekty, mapované pro jednotlivé stupně postižení). Pro snadnou lokalizaci objektů slouží fulltextový vyhledávač adres, tras a ulic a možnost zobrazení souřadnic v systémech S-JTSK a GPS. Samozřejmostí je přehledná legenda a nástroje pro tisk. Mapový projekt je propojen s aplikací Google Street View, uživatel si pak může prohlédnout panoramatické snímky okolí mapovaného objektu a naplánovat si optimálně trasu.

Uživatel si může také volit podkladovou mapu – vektorovou mapu čísel popisných nebo ortofotomapu. Nad oběma vrstvami je možno zobrazit (nebo zobrazení vypnout) reálný obraz ulic včetně vodorovného dopravního značení.

Obrázek 9: *Prostředí ArcGIS Viewer for Flex a možnosti dvou podkladových map*

Zdroj: webová stránka mapového projektu na webu města www.hradeckralove.org

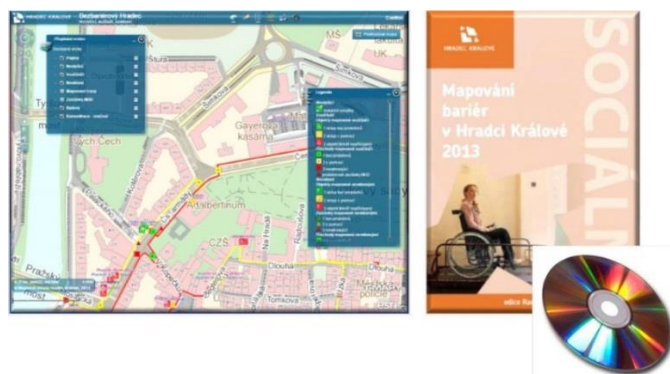
Obrázek 10: *Prostředí ArcGIS Viev for Flex - zobrazení atributů, fotografie objektu a širšího okolí v Google Street View*

Zdroj: webová stránka mapového projektu na webu města www.hradeckralove.org

2.3. Výstupy projektu

Výstupy projektu jsou kromě mapového projektu i brožura a CD-ROM. Publikace Mapování bariér v Hradci Králové hodnotí vybrané trasy na území města Hradce Králové a objekty na těchto trasách z pohledu bariérovosti pro osoby tělesně a smyslově postižené. Součástí publikace je vedle mapy i audionahrávka popisů tras pro osoby se zrakovým postižením.

Obrázek 11: Výstupy z projektu*Zdroj: vlastní*

2.4. Prezentace projektu

Projekt byl prezentován na webových stránkách města Hradce Králové a Královéhradeckého kraje, v rámci aktivit infocentra Hradce Králové, v regionálním tisku a televizi a v rozhlasu (Čro Hradec Králové).

Problematicke mapování bariér se věnoval také diskusní pořad na stanici Čro 2 Praha. Prezentace projektu byla i na odborných akcích a konferencích, zaměřených na sociální oblast a zdravotnictví (např. na Festivalu sociálních služeb, konferenci Labská stezka, nebo multigenerační akci Den rodiny).

Odborná stránka projektu byla prezentována na konferenci Internet ve státní správě a samo-správě a konferenci GIS v plánování měst a regionů, pořádané Českou asociací pro geoinformace (ČAGI) a Vysokou školou regionálního rozvoje (VŠRR).

13

2.5. Důležité odkazy

- Webová stránka projektu: <http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/bezbarierovy-hradec>
- Interaktivní mapa Bezbariérový Hradec: <http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/bezbarierovy-hradec>
- Publikace ke stažení – aktivity Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Magistrátu města: <http://www.hradeckralove.org/noviny-a-novinky/edice-radnice>

2.6. Ocenění projektu

Projekt byl v roce 2013 nominován na cenu Národní rady osob se zdravotním postižením **Mosty** v kategorii instituce veřejné správy (jeden z 5 projektů v rámci ČR). V krajské soutěži **Zlatý erb** zvítězil v kategorii Nejlepší elektronická služba v roce 2014 (v celostátní soutěži obsadil 5. místo)

Obrázek 12: Ocenění projektu

Zdroj: vlastní

2.7. Udržitelnost projektu

Od zahájení II. etapy je projekt financovaný plně z prostředků města Hradce Králové. Projekt je cílovou skupinou – osobami se zdravotním postižením, odbornou i laickou veřejností velice kladně přijímán. Je tedy velká motivace jej udržet stále aktualizovaný. K tomu směřuje i snaha zapojit občany města, aby přispívali svými podněty a návrhy, popřípadě upozorňovali na neaktuálnost mapy v případě odstranění bariéry na hodnoceném objektu. Pro tento účel byla zřízena e-mailová adresa bariery.hk@mmhk.cz a vyhlášena anketa s dotazy:

1. *Uveďte prosím konkrétní místa a příklady toho, kde jsou podle Vás největší rizika v pohybu po městě, například v okolí svého bydliště nebo pracoviště na území města Hradce Králové?*
2. *Které objekty v Hradci Králové byste rád(a) navštívil(a) a z důvodu bariér nemůžete?*
3. *Kudy by měly vést bezbariérové trasy města, abyste byl(a) schopen(na) si zajistit základní životní potřeby včetně kulturního a sportovního vyžití i k rekreačním účelům? Odkud a kam vedou Vaše nejčastější cesty po městě?)*
4. *Co je potřeba změnit v městské hromadné dopravě z hlediska bariér?*

V průběhu roku 2016 proběhne již čtvrtá etapa mapování bariér na území města Hradce Králové. Od této etapy budou mít mapéři z řad nevidomých (resp. jejich asistenti) k dispozici GPS data-logger CANMORE GP 102+, který umožní automatickou registraci mapovaných tras a jejich export přes výměnný formát GPX do formátu ESRI Shapefile, pro další zpracování a vizualizaci v publikačním prostředí ArcGIS Viewer for Flex.

Obrázek 13: GPS datalogger CANMORE GP 102+ a prostředí ovládacího SW CanWay Tour Planner

Zdroj: www.canmore.com

3. Závěr

Projekt Mapování bariér je realizován osobami zdravotně postiženými a je primárně určen opět zdravotně postiženým, zejména pro přehled o bariérách na plánované trase, sekundárně jsou výstupy z projektu využitelné pro širokou veřejnost, např. pro seniory či rodiče s kočárky. Informace o tom, jak postižení vnímají bariéry, také využijí majitelé objektů pro které by mělo být motivační bariéry odstraňovat.

Vyspělost společnosti, resp. obce/města/regionu, je dána také tím, jak se staví ke svým postiženým spoluobčanům. Toto téma by mělo být obsaženo v koncepčních dokumentech, jako strategie rozvoje či územně plánovací dokumentace. Královéhradecký projekt Mapování bariér je pak důležitou podpůrnou a argumentační složkou strategií schválených na místní úrovni; je příkladem dobré praxe pro realizátory obdobných projektů na území republiky. Autoři vítají aktivity dalších měst, jako riziko však vnímají roztržitost systému a doporučují nastavení základní standardizace mapování bariér, jejíž základ shledávají v kritériích uvedených v bodě 3. tohoto příspěvku.

Použité zdroje:

- [1] [HTTP://WWW.HRADECKRALOVE.ORG/FILE/9918/](http://WWW.HRADECKRALOVE.ORG/FILE/9918/) - 5. plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb v Hradci Králové na období 2016-2018
- [2] [HTTP://WWW.HRADECKRALOVE.ORG/FILE/8046/](http://WWW.HRADECKRALOVE.ORG/FILE/8046/) - Adresář sociálních služeb 2014
- [3] [HTTP://WWW.HRADECKRALOVE.ORG/FILE/9916/](http://WWW.HRADECKRALOVE.ORG/FILE/9916/) - Koncepce specifických forem bydlení v Hradci Králové
- [4] <http://www.hradeckralove.org/urad/program-prevence-kriminality-2012-2015> - Koncepce prevence kriminality 2016 - 2019
- [5] <http://www.hradeckralove.org/file/10221/> - Koncepce prorodinné politiky 2016 - 2020

- [6] <http://www.hradeckralove.org/file/353> - Strategický plán rozvoje města Hradce Králové do roku 2030 – aktuální
- [7] <http://www.hradeckralove.org/file/9917/> - Systém podpory sociálních služeb pro občany HK
- [8] <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/gis/mapy-kraje/mapovani-barier--jako-podpora-socialni-integrace-11212//> - webové stránky Královéhradeckého kraje o projektu
- [9],[10] <http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/bezbarierovy-hradec> - webová stránka města Hradce Králové o projektu
- [11] <http://resources.arcgis.com/en/communities/flex-viewer/index.html> - webové stránky ESRI, inc.

Poděkování

Příspěvek byl zpracován za aktivní pomoci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví magistrátu města Hradce Králové a Centra pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, o.p.s..